

TAITO MÖRKIN RAHASTO

Oman aikansa tiedon tallentaja

Rahasto perustuu kotiseutuneuvos **TAITO MÖRKIN** (3.7.1922–7.11.2005) testamenttiin.

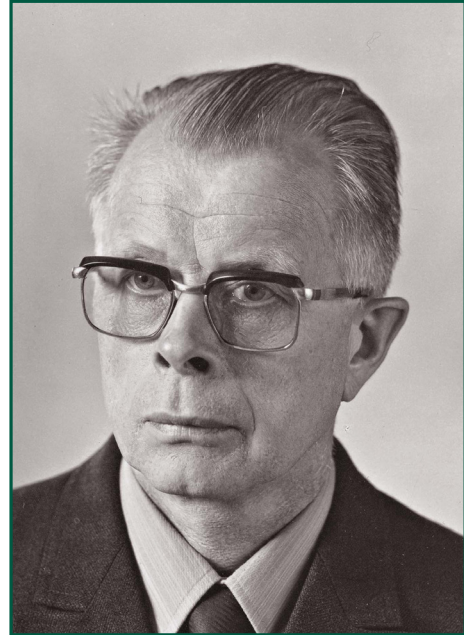
Taito Ensio Mörk oli syntyperäinen jyvaskyläläinen, joka eli koko elämänsä kolmen korttelin alueella. Hänen isänsä oli vaatturi ja äitinsä ompelija. Isä menehtyi keuhkotautiin Taiton ollessa vain parivuotias. Taito joutui jo varhain tuomaan oman lisänsä perheen jokapäiväiseen elantoon.

Opinhaluinen poika pääsi kauppakouluun syksyllä 1938. Toinen lukuvuosi katkesi talvisotaan. Sodan myötä Taito Mörk aloitti väestönsuojelutyöt ruokapalkalla. Vähän myöhemmin hän sai palkallista työtä Vasikkavuoren kallion sisällä toimineessa tykkitehtaassa. Sieltä hän lähti vapaaehtoisena rintamalle työkistöön.

Talvisodan jälkeen – syksyllä 1940 – Taito Mörk kävi kauppakoulun loppuun. Jatkosodan hän soti Karjalan rintamalla, mistä hänet kotiutettiin alikersanttina. Hän pääsi Jyvaskylän kaupungin tilapäiseksi varastonhoitajaksi 28.11.1944. Myöhemmin työsuhde vakinaistettiin ja Mörk hoiti kaupungin keskusvarastoa sen perustamisesta, vuodesta 1948, lähtien.

Taito Mörk piti kaupungin irtaimesta omaisuudesta hyvää huolta, melkein kuin omastaan. Hän ymmärsi vanhojen tavaroiden arvon ja keräsi mittavan kokoelman käytöstä poistettuja laitteita. Niitä säilytetään nykyään Mörkin perustamassa Jyvaskylän Kunnallistekniikan museossa. Vuosikymmenien ajan hän myös valokuvasi kotikaupunkinsa näkymiä ja keräsi yli 3000 kuvaa käsittävän diasarjan ”Vanhaa Jyvaskylää”. Hän teki myös runsaasti perinnehaastatteluja, joita säilytetään Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanperinnearkistossa.

Keräilyharrastus oli Taito Mörkillä verissä, sillä hän keräsi myös postimerkkejä ja rahoja. Hän oli Keski-Suomen Numismaatikot ry:n perustajajäsen ja hänen Klassinen Suomi -kokoelmansa kuuluu Keski-Suomen Filatelistiseuran menestyneimpiin kokoelmiin.

Kuvat: Keski-Suomen museon kuva-arkisto

Lapissa Taito Mörk kävi mielellään; kesäisin vaeltamassa ja talvisin hiihtämässä. Joskus hän yöpyi tovereidensa kanssa lumeen kaivetuissa suojissa. Hän otti tapansa mukaan runsaasti kuvia, joilla elävöitti kertomuksiaan retkistään.

Taito Mörk oli aktiivinen myös yhteiskunnallisesti. Hän oli muun muassa Jyvaskylän museolautakunnan jäsen ja toimi 22 vuoden ajan vaalilautakuntien jäsenenä. Jyvaskylän kaupunkiseurakunnan kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajien puheenjohtajana Mörk ehti toimia toistakymmentä vuotta.

”Jokaisella aikakaudella on omat tapansa. Tallennan oman aikani tietoa”, totesi Taito Mörk, kun häneltä kysyttiin, miksi hän jaksoi tehdä perinteenkeruuta. Hän alkoi ensin kuvata ja nauhoittaa muistoja matkoiltaan, jotta ne palautuisivat paremmin mieleen kotona. Hän matkusteli mielellään vaimonsa Ainon kanssa. Perinteenkeruu laajeni vähitellen työpaikalle, kotikaupunkiin ja muualle Suomeen. Taito Mörk sai arvokkaasta työstään kotiseutuneuvoksen arvonimen.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON KESKI-SUOMEN RAHASTO perustettiin vuonna 1958. Se on vanhin Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Keski-Suomen rahasto tukee maakunnan alueella tehtävää kulttuurityötä ja tieteellistä tutkimusta jakamalla apurahoja ja palkintoja kerran vuodessa. Etusijalla ovat keskisuomalaiset hakijat ja maakunnassa tapahtuva tieteellinen ja taiteellinen työ.